

1. Wat is Jezus waard voor Judas?

Er is crisisberaad in de hoofdstad. Alle Joodse leiders in Jeruzalem zijn bij elkaar geroepen in het paleis van de hogepriester Kajafas. Er is geen enkel proces geweest tegen Jezus, maar de uitspraak staat al vast: 'Hij moet sterven'. De grote vraag is alleen: 'Hoe zorgen we ervoor dat het volk niet in opstand komt?' Want onder het volk heeft Jezus een grote aanhang. Hoe houd je het volk rustig? Dat is de grote vraag, alle eeuwen door, voor alle dictators en voor alle leiders die met leugen en bedrog hun macht willen uitbreiden. Er is niets veranderd, in het jaar 33 ging het precies hetzelfde als in het jaar 2022. En dan komt de oplossing binnenwandelen. Nota bene één van de meest intieme vrienden van Jezus! Het is Judas. Hij biedt zijn diensten aan. Wat bezielt Judas? Blijkbaar heeft Judas altijd een andere verwachting gehad. Blijkbaar dacht hij bij een Messias aan een aardse Koning, een vorst met pracht en praal en een groot leger, een Joodse leider die de Romeinen weg zou jagen en zou verslaan, voorgoed. Maar Jezus blijkt heel anders te zijn. Terwijl Jezus álles in huis heeft om die grote leider te worden – Hij kan spreken als geen ander, Hij doet wonderen, Hij is voor niemand bang – kiest Hij nu Zelf voor de weg van het lijden, van het kruis. Hij laat Zich omlaag halen. En Judas pást ervoor om zich mee te laten slepen, de diepte in. 'Wat bieden jullie?' is zijn vraag. 'Wat geven jullie mij, als ik jullie naar Hem toebreng op een stille plek, waarvan niemand weet dat Hij daar is?' En dan wordt de prijs bepaald. Wat is Jezus waard? Wat hebben ze voor Hem over? En waar doet Judas het voor? Het koggeld bedraagt dertig zilverstukken.

2. Wat is Jezus waard voor Maria?

Wat is Jezus je waard? Daar ging het nét ook al over, in Bethanië, in het huis van Simon de Melaatse, waarschijnlijk een man die eerder melaats was geweest. In dat huis is Jezus te gast, en Zijn vrienden zijn er ook: Martha en Maria en hun broer Lazarus. Dat zij het zijn, dat staat niet in dit gedeelte, Mattheüs 26, maar het staat wel in Johannes 12. En Johannes vertelt ook dat het Maria is, de zus van Martha, die een albasten fles tevoorschijn haalt met peperdure zalf. En die hele fles giet ze uit over het hoofd van Jezus. Die zalf is een fortuin waard. De discipelen zijn ontzettend kwaad. 'Wat is dit voor verkwisting? En dat terwijl overal armen zijn, mensen die honger lijden?' Maar Jezus neemt het op voor Maria. Dat heeft Hij al vaker gedaan, toen ze werd beschuldigd door haar zus Martha, omdat ze niet hielp met bedienen. Nu die beschuldiging van de discipelen, en opnieuw neemt Jezus Maria in bescherming. Vers 10: 'Waarom valt u deze vrouw lastig? Want zij heeft een goed werk aan Mij verricht. De armen hebt u immers altijd bij u, maar Mij hebt u niet altijd. Want toen zij deze zalf op Mijn lichaam goot, deed zij dat als voorbereiding op Mijn begrafenis.' En Jezus geeft er zelfs een grote belofte bij: 'Voorwaar, Ik zeg u: overal waar dit Evangelie gepredikt zal worden over wat zij gedaan heeft.' Wat is Jezus waard in de ogen van Maria? Alles! Echt álles! Oneindig veel meer dan deze wereld te bieden heeft. Wat een contrast: Maria en Judas. Een fortuin of... dertig zilverstukken.

3. Wat is Jezus waard voor jou?

Wat is Jezus jou eigenlijk waard? Opeens worden die vragen actueel, als de oorlog heel dichtbij komt, en we de gevolgen zullen gaan merken. Wat ben jij bereid om te geven in de navolging van Jezus? Deze week zagen we beelden van Oekraïense mannen die uit Polen teruggaan naar Oekraïne om mee te vechten. Wat is je vaderland je waard? Het is hun véél waard. Zoals ook aan de andere kant Russen veel over hebben voor hun land. De Russische minister Lavrov zei: 'Denk er wel om: Russen kunnen lijden. Russen kunnen héél veel aan.' En als het nu gaat om de navolging van Jezus, ben jij dan ook bereid om te lijden, om offers

te brengen? Daar gaat het steeds vaker over in de media: offers brengen. Wat staat ons nog te wachten? Welke offers wil je brengen? Voor je land? Voor je vrijheid, maar vooral: voor Jezus? Wat is Hij je nou eigenlijk waard?

4. Dertig zilverstukken: de totale afwijzing

Dertig zilverstukken. Dat is de koers die is vastgesteld door de priesters en Judas. Jezus wordt verhandeld als een stuk vuil. Dertig zilverstukken. Wat is dat eigenlijk voor een prijs? Het staat in Exodus 21: 32, daar gaat het over ongelukken, en wat er dan moet gebeuren, en daar wordt deze prijs vastgesteld: 'Als een rund een slaaf of slavin stoot, (dus als het rund met zijn horens een slaaf of een slavin doodt), moet de eigenaar aan zijn meester dertig sikkil zilver geven, en het rund moet gestenigd worden.' Dertig zilverstukken is de prijs van een slaaf, een dode slaaf, gedood door een rund. Niet voor niets hebben wij daarnet gezongen uit Psalm 22: 'Bescherm mij voor de horens van de ossen.' Wat is Jezus waard? De prijs van een dode slaaf. En diezelfde prijs wordt genoemd in Zacharia 11. We lazen uit dat hoofdstuk. Het is geen makkelijke tekst, maar we zullen er samen doorheen lopen. De profeet Zacharia leeft in de periode ná de ballingschap. Het volk van Juda is terug uit Babylon. Althans: een eerste groep is terug. Maar die eerste groep verliest al gauw de moed. Het land is een puinhoop, en de wederopbouw lukt niet. En gaandeweg zie je mensen ook terugvallen in oude patronen van zonde en van onrecht, foute patronen. Daar moet je altijd voor oppassen: terugvallen in foute patronen.

En dan krijgt Zacharia de opdracht om schapen te gaan weiden, om een kudde te gaan hoeden. Hij moet dat écht gaan doen, maar het heeft allemaal een symbolische betekenis. Want hij moet laten zien hoe God zorgt voor Zijn volk, en wat Hij mee moet maken. Vers 4: 'Zo zegt de HERE, mijn God: Weid die slachtschapen.' Het volk wordt gezien als schapen die geslacht worden. Zó zijn de Joden een prooi van de volken, van de Assyriërs en van de Babyloniërs, maar óók van hun eigen leiders. Vers 5: 'Hun kopers doden hen maar voelen zich niet schuldig; hun verkopers zeggen: Geloofd zij de HERE, dat ik rijk geworden ben; en hun herders sparen hen niet.' Het gaat allemaal om macht en om geld. Heersers gaan over lijken, dat was tóén zo, dat is nú zo. Vers 6: 'Voorzeker, Ik zal de bewoners van het land (beter vertaald: de bewoners van de aarde) niet meer sparen, spreekt de HERE. Zie, Ik lever de mensen over, ieder in de hand van zijn naaste en in de hand van zijn koning. Die koningen zullen dit land (zullen deze aarde) te gronde richten en Ik zal hen uit hun hand niet redden.' Al die volken die de Joden hebben overmeesterd en weggevoerd en gedood als slachtschapen, die zullen hun straf krijgen, zegt God. De HERE neemt het op voor Zijn volk! En Zacharia moet dat uitbeelden. Vers 7: 'Daarom weidde Ik de slachtschapen, omdat zij ellendige schapen zijn (omdat zij er zo ellendig aan toe zijn). Ik nam voor Mijzelf twee stokken – de ene noemde Ik LIEFLIJKHEID, de andere SAMENBINDING – en Ik weidde die schapen.' Eindelijk iemand die het opneemt voor Israël! Vers 8: 'Ik roeide binnen één maand drie herders uit (drie van die wereldmachten, drie van die dictators) omdat Mijn ziel hen niet langer kon verdragen, en ook had hun ziel een afkeer van Mij.' Dictators houden niet van een God aan wie ze verantwoordingschuldigheid zijn. Maar dan, in vers 9, komt er opeens een heel vreemde wending, heel onverwacht: 'Toen zei Ik: Ik zal u niet meer weiden. Laat sterven wat sterft, laat uitgeroeid worden wat dreigt uitgeroeid te worden en laten zij die overblijven elkaars vlees verslinden. Daarop nam Ik Mijn stok LIEFLIJKHEID en brak hem stuk, om zo Mijn verbond te verbreken dat Ik met al die volken gesloten had.' Wat gebeurt hier? Blijkbaar houdt God ermee op, Hij stopt met het weiden van de schapen. Waarom? Het antwoord staat in vers 12: 'Want Ik had tegen hen gezegd: Als het goed is in uw ogen, geef Mij Mijn loon; zo niet, laat het na. Toen hebben zij Mijn loon afgewogen: dertig zilverstukken.' God

Klooster Akeldama in het dal Ben-Hinnom, Jeruzalem

zorgde voor Israël, maar wilde Israël dat eigenlijk zélf wel? De goede Herder zegt het tegen Zijn eigen kudde: 'Wat ben Ik jullie eigenlijk waard? Willen jullie verder met Mij, of niet?' En wat is dan het antwoord? Het loon wordt afgewogen: dertig zilverstukken, de prijs van een slaaf, een dode slaaf... Dat bedrag, die dertig zilverstukken, bevat één grote boodschap: 'Wij willen U niet!' Het is eigenlijk nog meer vernederend, nog meer beledigend, dan dat het volk niéts gegeven zou hebben. 'Wij willen U niet!' Hoor je de spreekwoorden op de achtergrond? 'Kruisig Hem, kruisig Hem!' Daarom legt de goede Herder Zijn taak neer. Hij verbreekt die twee stokken: LIEFLIJKHEID en SAMENBINDING. Maar onder de schapen waren er ook die schapen die er zo ellendig aan toe waren, zij zagen het gebeuren en hun hart brak. Vers 11: 'Op die dag werd het verbond verbroken en zo hebben de ellendigen onder de schapen, die Mij verwachtten, erkend dat het een woord van de HERE was.' Dat waren de gelovige Joden, de mensen die de HERE verwachtten. Denk even aan Maria met die kostbare fles zalfolie. Dertig zilverstukken. De totale afwijzing. Daarom staat er in vers 13: 'Maar de HERE zei tegen Mij: Werp dat de pottenbakker toe – een mooie prijs waarop Ik door hen geschat ben! Daarop nam Ik de dertig zilverstukken en wierp ze in het huis van de HERE de pottenbakker toe.' Je zou zeggen: het is over en uit. God houdt ermee op. De schapen moeten het zelf maar uitzoeken. En toch, toch is dat niet zo. De HERE kán het niet laten om voor Zijn volk te blijven zorgen. Zacharia moet zich opnieuw als een herder verkleden, een slechte herder, een dwaze herder. Want het volk heeft God afgewezen, maar als je God afwijst, komt er altijd iemand anders voor terug. Er staat altijd weer een nieuwe macht op. 'Wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen', staat er in een Psalm. Er is alweer een volgende herder, een nietsnut, zegt vers 16: '... naar wat dreigt uitgeroeid te worden, zal hij niet omzien, de jonge dieren zal hij niet gaan zoeken, wat gebroken is, zal hij niet genezen, wat nog overeind staat, zal hij niet verzorgen, maar hij zal het vlees van de vette dieren eten en hun hoeven zal hij afrukken.' Maar als God dat ziet, dan komt Hij in opstand: Vers 17: 'Wee de herder van niets, die de kudde in de steek laat! Het zwaard zal zijn arm treffen en zijn rechterschouder. Zijn arm zal helemaal verstijven, zijn rechterschouder zal helemaal dof worden.' God kan het niet laten om voor Zijn volk op te komen. Dat is zó hoopvol. Gods liefde houdt nooit op. In dit bijbelgedeelte lijkt alles vast te lopen. De goede Herder wordt versmaad en als een stuk vuil aan de kant gezet. En Hij zegt: 'Als jullie Mij niet meer willen, dan stop Ik ook. Dan moet je zelf de consequenties dragen.' Maar dat is niet het láátste. God zij dank niet!

5. Zélf met die dertig zilverstukken doet God Zijn werk

Want kijk wat er gebeurt. Het komt allemaal uit! Alles wat hier staat! God stuurt een goede Herder, Jezus Christus. En het gaat precies zoals in Zacharia 11: Hij wordt inderdaad vernederd, aan de kant gezet, Zijn waarde wordt bepaald op dertig zilverstukken. Zo wordt Hij verkocht, om te worden vermoord. Judas, hij wilde niet meegesleurd worden met Jezus, de diepte in. En juist omdat hij zijn hachje wilde redden, juist omdat hij krampachtig zijn leven wilde behouden, juist daarom zou hij het verliezen. In Mattheüs 27 lezen we hoe het afloopt met Judas. Ik lees het voor, vanaf vers 3: 'Toen Judas, die Hem verraden had, zag dat Hij veroordeeld was, kreeg hij berouw en hij bracht de dertig zilverstukken bij de overpriesters en de oudsten terug en zei: Ik heb gezondigd, want ik heb onschuldig bloed verraden! Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? U moet maar zien. En nadat hij de zilverstukken de tempel in gegooid had, vertrok hij. Hij ging heen en hing zich op. De overpriesters pakten de zilverstukken en zeiden: Het is niet geoorloofd die in de offerkist te leggen, omdat het bloedgeld is. En nadat zij beraadslaagd hadden, kochten zij daarvan de akker van de pottenbakker als begraafplaats voor de vreemdelingen. Daarom wordt die akker tot op de dag van vandaag bloedakker genoemd. Toen is vervuld wat gesproken is door de profeet Jeremia: En zij hebben de dertig zilverstukken genomen, de waarde van de Geschatte, Die zij geschat hadden uit de Israëlieten, en zij hebben die gegeven voor de akker van de pottenbakker, zoals de Here mij bevolen heeft.' Hoe gaat God verder met die dertig zilverstukken? De priesters

kopen er een stuk land voor, en zonder dat ze er erg in hebben, doen ze daarmee precies wat God heeft voorgezegd via Zacharia en eerder Jeremia. Want dat land van de pottenbakker, dat ligt in het dal Ben-Hinnom. Dat dal, Ben-Hinnom, naast Jeruzalem, is berucht, want in dat dal offerde koning Achaz zijn eigen kinderen aan de afgod Moloch. Daarom staat er in Jeremia 19: 4: 'De koningen van Juda hebben deze plaats gevuld met het bloed van onschuldigen'. En in vers 11: 'Men zal hen daar, in Tofet, dat is het dal Ben-Hinnom, begraven, omdat er geen andere plaats om te begraven is.' Merk je dat? Zélf met die dertig zilverstukken, dat bloedgeld, de prijs van een slaaf, zélf met dat geld doet God iets opmerkelijks. Hij zorgt dat met dat geld in het dal van het onschuldige bloed een begraafplaats wordt aangelegd voor de vreemdelingen. De mensen die nergens bij hoorden, de mensen die nergens anders begraven konden worden. Uitgestoten, nergens welkom, maar welkom in deze grond van het onschuldige bloed. Om hier te rusten in de aarde, totdat de Messias komt. Nog steeds ligt diezelfde grond daar, in het dal Ben-Hinnom: Akeldama, 'Bloedakker'. Vandaag de dag staat er een klooster op dat stuk grond, een Grieks-orthodox klooster, waar Jezus wordt geëerd, Jezus, de Zoon die Zijn onschuldige bloed gaf, om vreemdelingen een plaats te geven in Gods nabijheid.

6. Jezus is ons álles waard

Wat is die Jezus je waard? Op Zijn weg naar het kruis kijkt Hij je aan, opeens, onverwacht. 'Mij? Waarom kijkt U mij aan, Here Jezus?' Zijn ogen spreken boekdelen: 'Wat ben Ik jou waard? Wil jij Mij volgen?' Dezer dagen, nu Europa opnieuw in oorlog is, ben ik veel bezig met Kaj Munk. Kaj Munk was predikant in Denemarken tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij was ook toneelschrijver en dichter en hij hield zijn mond niet. Openlijk protesteerde hij tegen de Duitse bezetting, net zoals gisteren de bevolking in de stad Cherson ging demonstreren, een stad die al bezet is door de Russen. Wat een lef, wat een heldenmoed. Kaj Munk kreeg in maart 1943, net als alle andere predikanten, een brief van de Minister voor kerkelijke aangelegenheden, waarin het de predikanten werd verboden om in preken of artikelen te verwijzen naar de toestand in Noorwegen. In de Noorse Lutherse Kerk waren allerlei vooraanstaande kerkleiders openlijk tegen de Duitsers in verzet gegaan. Eén van hen, bisschop Berggrav, was gevangen gezet. Als Kaj Munk de brief krijgt, schrijft hij terug: 'Heden ontving ik een circulaire over de houding van de Deense predikanten tegenover de toestand in Noorwegen. Ik heb de eer u hierbij mee te delen, dat ik niet slechts van mening ben daaraan niet te moeten gehoorzamen, doch dat ik daar ook dwars tegenin zal handelen. (...) Het is beter Denemarken te schaden in zijn verhouding tot Duitsland dan in zijn verhouding tot de Here Jezus. Wij predikanten zijn geroepen, het Woord te spreken en niet het te verzwijgen.' En hij ging gewoon door. Op Nieuwjaarsdag 1944 weigerde Kaj Munk uit protest om de preekstoel op te gaan, want een paar gemeenteleden hadden de Duitsers vrijwillig geholpen bij de aanleg van een militaire verdedigingswal. Met zijn overjas aan en zijn rode sjaal om stond hij naast de preekstoel en zei: 'Ik weet, dat ik mij nu al maanden geen enkele keer ter ruste heb begeven, zonder tegen mijzelf te zeggen: "Zullen ze je vannacht komen halen?" En dat is geen vrolijke gedachte voor iemand, die het leven liefheeft, die nog veel werk te doen heeft en die gelukkig is met zijn vrouw en zijn kinderen. En toch kan ik niet haten. Want de mensen zijn zo verschillend, bezeten door verschillende geest en de Verlosser heeft ons leren bidden: "Vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen."' Drie dagen later werd hij inderdaad opgehaald door de geheime dienst, de Gestapo, en doodgeschoten. Maar zijn moed en geloof maakten diepe indruk op zijn landgenoten. Het verzet kreeg door hem een enorme impuls. Jezus zegt: 'Wie zijn kruis niet op zich neemt en Mij navolgt, is Mij niet waard. Wie zijn leven vindt, zal het verliezen; en wie zijn leven verliest omwille van Mij, zal het vinden.' Wat is Jezus je waard? Dertig zilverstukken? Judas, hij wilde zijn leven redden, maar hij verloor het, jammerlijk. Maria, zij gaf alles, en iedereen viel over haar heen, maar Jezus nam haar in bescherming. Wees niet bang om alles te geven. Wees niet bang om te lijden. Wees niet bang om offers te brengen. Jezus is het waard. Hij is het méér dan waard. Amen.